

# Průvodní zpráva

## Úvod

Náměstí v Hostomicích ve své současné podobě skrývá své přednosti. Rozlohou velkorysý celek splývá v jeden homogenní, těžko obyvatelný prostor na pomezí náměstí – parku. Ukrývá potenciálně silná místa, jejichž identita je více či méně zastřena, tato místa se tak stávají spíše ne-místa. Tuto nedořečenost prostorů prohlubuje velikost celého centrálního prostoru obce. Potenciálně silná místa jsou zde spíše rozpojena než spojena, vazby mezi nimi nejsou dostatečně vyslovené. Velikost náměstí je dnes spíše překážkou než výhodou.

Hlavním principem návrhu je učinit z dnešní nevýhody budoucí přednost. Učinit z dnešních ne-míst místa, z dnešních ne-vazeb vazby a vytvořit tak nový, opravdu životný celek.

Nejdůležitějším místem je přirozené těžiště obce, které jako srdce oživuje ostatní místa. Náměstí, které funguje jako celek proto, že necháme ožít jednotlivé části.

## Koncept náměstí

Křížení dvou cest uprostřed dlouhého útvaru a poloha významných domů definují přirozený střed obce. Uvolněním tohoto středu vzniká náměstí, návěs – srdce obce. Vznikem srdce dochází ke vzniku okrajů – těla. Náměstí se rozdělí na tři ideové části: centrální část – srdce, duchovně meditační část a pobytovou část - tělo. Každá ze tří částí má již předurčený celkový charakter díky objektu uvnitř každé z nich (kostel, radnice, altán).

Rozčleněním každé části na ještě menší sekce, v přirozeném rastru přeneseném do náměstí z původní úzké parcelace, lze i uvnitř každé z nich nalézt prostory s odlišnou atmosférou, charakterem, funkcí. Díky těmto drobnostem dostane náměstí uchopitelnější měřítko a stane se příjemnějším pro pobyt.

Části náměstí jsou sice srdcem oddělené ale zároveň spojené do jednoho celku prostupnou dvouřadou alejí podporující podélnou osu náměstí.

Umístění nových objektů podporuje stávající geometrii náměstí. Zatímco podélná osa kostel – radnice (nynější pošta) je posílena novým altánem, který zpevňuje závěr náměstí, příčná osa úřad - radnice je zpevněna obchodním domem. Obě pevnější osy dohromady vytvářejí kříž v jehož centru je radnice.

## Centrální prostor

Centrální část je novým srdcem obce. Vzhledem k velikosti sídla, se centrální část nachází na pomezí venkovského a městského prostoru, na pomezí návsi a náměstí se špalíčkem radnice uprostřed.

Ač je významově a prostorově oddělena od krajových částí, které jí díky tomu jako středu umožňují výhledy do různých prostorů, mentálně i ve skutečnosti s nimi zůstává propojena v jeden celek dvouřadou alejí.

Na severní a jižní straně toto srdce zpevňují významné domy. Na severu je to navržená dostavba obchodního domu, která kontextuálně dotváří náměstí, na jihu stávající městský úřad, nyní pouze s exekutivní částí městské samosprávy. Špalíček, ve kterém je dnes umístěna pošta, se jako středobod náměstí stává novou radnicí s reprezentační

**Revitalizace Tyršova náměstí v Hostomicích – dopracovaný návrh**  
**autor návrhu: Jiří Jand'ourek, Jana Hlavová, Jana Medlíková, Jiří Žid**

funkcí a informačním centrem s výstavou. Sousední hasičská zbrojnice se stává spolkovým domem.

Radnice, úřad a obchodní dům vymezují volný shromažďovací prostor náměstí s vodním prvkem, který nenásilně přechází dlouhou kamennou lavicí a diagonální cestou do duchovně relaxační části. Stromy jsou v této části redukovány tak, aby byl do kontextu náměstí zapojen i mariánský sloup a závěr kostela.

Zatímco prostor před radnicí má reprezentativní atmosféru, opačná strana radnice má spíše kulturní a společenský ráz. Tento charakter je tvořen spolkovým domem s kavárnou a tržnicí, kterou lze lehce proměnit na plochu pro pořádání open-air koncertů a představení. Je také prostorem pro umístění vánočního stromu. I zde jsou stromy směrem k pobytové části redukovány tak, aby byl umožněn průhled do pobytového parku na louku, sochu a altán.

### **Duchovně relaxační část**

Kostel Nastolení sv. Petra v Antiochii zcela ovládá atmosféru jihozápadní části náměstí. Duchovní náladou předurčuje osud bohatého arboreta, které se stává kontemplativním místem pro rozjímání s pietními zastaveními. Těmito místy je nový pomník na spojnici jihozápadního cípu náměstí a kostela, památník obětem první světové války u zdi kostela a mariánský sloup ponechaný na stávajícím místě za kostelem. Arboretum se uvnitř dvouřadé aleje směrem od středu náměstí mění z prořídleho až po plochu hustě osázenou stromy před kostelem. Kostel je usazen do dlážděného podstavce rozšiřujícího se v rozptylovou plochu dosahující až k chodníku.

### **Pobytová část**

Jihovýchodní část náměstí slouží především pro vyžití občanů. Zatravněný park, respektive louka s přírodním rybníčkem - sběrnou nádrží dešťové vody, která je připomenutím řady nádrží, které se v prostoru náměstí nacházely, může sloužit k jakémukoliv pasivnímu nebo aktivnímu odpočinku, ležení na trávě, cvičení, scházení se maminek, dětským hrám.

Na ose navazující na půlkruhové tržiště je na stávajícím místě ponechána socha Jana Nepomuckého, novým prvkem je dřevěný altán s výhledem nad koruny stromů na Hostomice a pítko uprostřed kruhového útvaru ze stromů. Ten je již součástí dětského koutku, kterým je vnitřek náměstí zakončen. Koutek s hracím mobiliářem pro menší děti je obehnán živým plotem.

### **Doprava**

Základní model objízdného náměstí s dopravní tečnou a příčnou osovou komunikací je zachován, zrušena je pouze šikmá spojka v jižní části náměstí.

Na komunikacích 2. třídy č. 114 a 115 zůstává obousměrný provoz. Obousměrný provoz je také na krátkých komunikacích na koncích náměstí, které se napojují na komunikaci č. 114 a ke kterým se sbíhají místní komunikace. Na ostatních silnicích kolem náměstí je provoz jednosměrný.

Pěší provoz je po obvodu náměstí oddělen od provozu automobilového. Pro pěší je zde určen chodník v dvouřadé aleji, podél komunikace č.114 je chodník oboustranný.

V místech, kde vyúsťují příčná pěší propojení skrze náměstí na silnici č.104, jsou na silnici umístěny přechody pro chodce.

V centrální části, která je srdcem obce, se provoz pěší střetává s automobilovým.

**Revitalizace Tyršova náměstí v Hostomicích – dopracovaný návrh**  
**autor návrhu: Jiří Jand'ourek, Jana Hlavová, Jana Medlíková, Jiří Žid**

Chodci jsou zde upřednostňováni před řidiči. Dopravní komunikace, které jsou v této části navrženy ve stejné výškové úrovni jako ostatní plochy náměstí, jsou od ostatních ploch odděleny ocelovými sloupky výšky 1m, kamennou obrubou a typem dlažby. Jednou z priorit dopravního řešení je zklidnění a zpomalení automobilové dopravy v prostoru celého náměstí, zejména pak ve střední části, kde je provoz smíšený. Cílem je znepříjemnit zejména tranzitním řidičům průjezd náměstím. Toho má být docíleno zpomalujícími retardéry - ostrůvky před vjezdem na náměstí, zvednutými zpomalujícími nájezdy při vjezdech na vyvýšenou centrální plochu. Toto vyvýšení přerušit dlouhou letištní rovinu, která svádí řidiče k příliš rychlé jízdě. Mentální bariérou je také samotný nájezd na kamennou dlažbu, vibrace a pocit, že je řidič na jiné ploše než na silnici.

V prostoru náměstí jsou navrženy dvě autobusové zastávky, a to na komunikaci u hostince v místě stávající zastávky s možností stání třech autobusů a v zálivu u školy. Po obvodu náměstí jsou umístěna podélná a kolmá parkovací stání, celková kapacita parkovacích stání je 96 míst.

### **Vegetace**

Bohaté arboretum s množstvím hodnotných vzrostlých stromů v okolí kostela a na konci pobytové části je zcela zachováno. Směrem k srdci obce arboretum řídne, až přejde v centrální plochu téměř bez stromů (vyjma aleje). Esteticky hodnotné a vzácné stromy jsou ale v těchto částech ponechány.

Vnitřní obvod náměstí lemuje alej, v části kolem kostela a v pobytové části doplněna na dvě řady, jednořadá v části centrální. Druhovú skladbu nové výsadby vysoké zeleně bude identická se skladbou stávající (lípy, ovocné stromy). Ponechané stromy budou odborně ošetřeny.

Plocha pro travní porost je vymezena uvnitř aleje, vyjma středu náměstí, kde jsou pouze zpevněné plochy. Tráva s květinovými záhony je také ponechána v předzahrádkách na severní a západní straně náměstí.

Kolem dětského koutku je živý plot z upraveného habru.

### **Osvětlení**

Centrální část náměstí je osvětlena vysokými svítidly do 6 m, které srdce obce osvětlují nepřímo odrazem.

Zemní svítidla nasvěčují důležité body jako kostel, radnici, spolkový dům, úřad, vodní prvek, sochy a památníky, významné stromy.

Chodníky vedoucí dvouřadou alejí a chodníky po vnějším obvodu náměstí jsou osvětleny nižšími lampami do 4 m výšky.

### **Odvodnění**

Odtok povrchové vody je minimalizován ponecháním co největšího množství propustných povrchů v prostoru náměstí. Povrchové vody z nepropustných částí zejména z komunikací jsou odváděny do zpevněných povrchových rigolů umístěných podél dlouhých stran náměstí mezi silnicí a mlatovým chodníkem. Odtud budou vody odvedeny do vpustí dešťové kanalizace. V centrální části, která je zadlážděna, bude místo žlabu zatrubnění vedené pod povrchem.

## **Materiály**

Na vozovkách, vyjma centrální části, je ponechán asfaltový živičný povrch. Zatímco všechny živičné komunikace budou zpevněny kamennou obrubou, výměna povrchu se týká pouze 75 % těchto komunikací.

Silnice, usazené níže než jiné části náměstí, jsou v centrální části zvednuty na jednotnou niveletu chodníků, tím je v celém srdci obce a vnitřních částech náměstí zaručen bezbariérový provoz. Použitím stejného materiálu na komunikacích pěších a pojezdových, odlišeného pouze velikostí a kladením, je centrální plocha sjednocena a přitom oddělena. Pojezdové komunikace jsou dlážděny šedou kamennou dlažbou 14/16 s řádkovým kladením, ostatní plochy kamennou dlažbou 10/12 s obloukovým kladením. Chodníky podél jižní uliční fronty náměstí jsou dlážděny šedou kamennou dlažbou 10/12 kladenou do ornamentu.

Dláždění nájezdů k domkům po obvodě náměstí je totožné s dlážděním pojezdových komunikací v centru.

Parkovací stání podél jižní silnice č. 114 jsou povrchově upraveny silničním mlatem zpevněným cementem a lemovány kamennými obrubami.

Parkové cesty po obvodu a uvnitř duchovně relaxační a pobytové části náměstí jsou z mlatu.

Kostel je lemován lomovou kamennou dlažbou kladenou na divokou vazbu.

## **Mobiliář**

Jednotlivé prostory náměstí jsou doplněny venkovním mobiliářem – lavičky, pítka, odpadkové koše, stojany na kola.

Informační tabule jsou umístěny u městského úřadu a u zastávky autobusu, stožáry vlajkoslávy vedle radnice.

U autobusové zastávky je navržen přístřešek pro cestující, v místě tržnice se nachází mobilní trhovní stánky.

Nádoby na tříděný tdo jsou umístěny v přístřešcích u trafostanice a v jižní části náměstí.

Dětský hrací mobiliář je součástí dětského koutku.

## **Návrh etapizace**

Realizace návrhu je rozdělena do tří etap viz odhad investičních nákladů.